

Forslag til hvordan nye regulativer kan udarbejdes

Gårdejer Niels Erik Petersen, LI. Knabstrup, Holbæk og professor Torben Larsen, Aalborg Universitet

De her omtalte målsætninger for vandføringsevnen for vandløb gælder for vandløb, der tidligere har været omfattet af en eller flere hovedafvandingsprojekter. Udgangspunktet er, at regulativet skal bygge på de samme principper for vandføringsevnen, som var gældende, da hovedafvandingen blev fastlagt, dog således, at målsætningerne udarbejdes på grundlag af de nuværende topografiske og jordbundsmæssige forhold samt klimaændringernes indvirkning på de hydrologiske forhold.

1. Målsætninger for vandføringsevnen udtrykkes ved opstilling af henholdsvis en vinter-krav-Q/h-kurve og en sommer-krav-Q/h-kurve, som skal være opfyldt i de respektive delperioder af året. (sommer: maj - oktober; vinter: november - april). Disse Q/h-kravkurver kan eventuelt omregnes til minimumskrav for vandløbets geometriske skikkelse efter anerkendte vandløbshydrauliske principper.
2. Vinter-krav-Q/h-kurven skal være så god, at to krav er opfyldt. For det første skal der være en drændybde (lodret afstand fra terræn til vandoverflade) på mindst 1,0 meter ved marts middel-afstrømning fra oplandet. For det andet kræves, at der kun sker oversvømmelse (bredfyldning) i vintersituationen af de lavest liggende arealer i oplandet ved vandføringer, der forekommer sjældnere end i gennemsnit en gang hvert 10. år. (Undtaget herfor er særligt beliggende arealer (eksempelvis vådområder), der ved den oprindelige hovedafvandning ikke kunne friholdes for oversvømmelse ved det dengang anvendte dimensioneringskrav, som normalt svarede til en arealspecifik afstrømning på 100 l/s/km² fra vandløbsoplandet – Det må undersøges nærmere om det er korrekt, at sådanne arealer forekom i de oprindelige afvandingsprojekter).
3. Vinter-krav-Q/h-kurven kontrolleres hvert 5 år ved en opmåling af vandløbets geometriske skikkelse og tilhørende beregning af længdeprofiler af vandspejlets beliggenhed ved det ovennævnte vandføringer.
4. For sommerperioden med grøde gælder, at vandføringsevnen skal være bedre end sommer-krav-Q/h-kurven, der fastlægges ud fra vandføringsevnen af det teoretiske vandløb, der geometrisk set netop tilfredsstiller vinterkravene, men som har et Manning-tal på 12. Dette tal må dog undersøges nærmere.
5. Kontrollen af sommer-krav-Q/h-kurvens opfyldelse bygger på udarbejdelse af en plan for grødeskæringen samt en overvågning af vandstanden i åen. I tvivlstilfælde udføres Q/h-måling og Manning-tal beregnes.
6. Ovennævnte krav skal være opfyldt under hensyntagen til klimaændringerne således, at afstrømningen (dvs. marts-middel-afstrømningen og 10-års-maksimumsafstrømningen) fremskrives til situationen 40 år frem fra regulativets vedtagelse.